

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	1.Kf.700.038/2026/4.
A felperes:	felperes neve (felperes címe)
A felperes képviselője:	Független Rendőr Szakszervezet (felperesi képviselő címe; eljáró kamarai jogtanácsos: dr. Tordai Gábor)
Az alperes:	alperes neve (alperes címe)
Az alperes képviselője:	dr. Gömöri Csilla jogi előadó
A per tárgya:	közzszolgálati jogviszonyból származó túlszolgálat és költségtérítéssel kapcsolatos közigazgatási jogvita elbírálása
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes (15. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Fővárosi Törvényszék – 17. sorszám alatt kijavított – 10.K.704.137/2024/14. számú és ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a túlszolgálat ellentételezése címén megítélt összeget 3.464.201 (hárommillió-négyszázhatvannégyezer-kétszázegy) forintra leszállítja, ezt meghaladóan helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 125.000 (százhuszonötezer) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A hivatásos állományú felperes a 2021. augusztus 1. napjától 2023. december 31. napjáig tartó időszakban (a továbbiakban: perbeli időszak) csoportparancsnok beosztásban teljesített szolgálatot az alperes név1 Igazgatósága név2 Főosztály név3 Osztály név4 Alosztály állományában. A szolgálati feladatait a 29022/117759/2018. ált. számú munkaköri leírás alapján végezte, melyben rögzített szolgálatteljesítés helyszíne az alperes címl alatti objektuma volt. A felperes munkaköréből eredően a szolgálati feladatait szolgálati kutyával, saját gépjármű igénybevétele mellett látta el. A szolgálati kutyáját a felperes címe szám alatti otthonában tartotta, minden szolgálat kezdetén saját gépjárművel onnan indultak és a szolgálat végével oda érkeztek vissza. A szolgálati kutya otthon tartására vonatkozóan a munkaköri leírása nem tartalmazott rendelkezést, erre vonatkozóan külön okirat nem készült, azonban az az alperes által tudott, ezáltal hallgatólagosan engedélyezett volt. A szolgálati kutya élelmezését és ellátását szintén a felperes végezte, az ahhoz szükséges ellátmányt és kiegészítőket az alperes biztosította.

[2] A felperesnek a kutyával teljesítendő szolgálati napokon – a beosztása szerinti szolgálatteljesítési időt meghaladóan – a kutya szállításával töltött ideje alkalmanként 2×80 perc, összesen 160 perc volt az otthona és a szolgálati helye közötti 75 km-es távot figyelembe véve. Az alperes a kutya szállításával kapcsolatos időt – az előkészítő és befejező tevékenységet – szolgálatteljesítési időként nem vette figyelembe, a felperes részére illetményt és a saját gépjárművel történő szállításra költségtérítést nem fizetett. A szolgálati kutya etetésére, ápolására fordítandó szolgálati időkezdvezményt a munkafolyamatba beépítve, majd 2023. március 15-től a heti képzések keretében a szolgálati helyen tekintette kiadottnak.

[3] A felperes a szolgálati panaszában sérelmezte, hogy a szolgálat megkezdése előtt és a szolgálat befejezése után a kutya szállításával felmerült, a lakóhelye és a szolgálati helye közötti időt nem számították be a szolgálati idő tartamába, így túlszolgálatra keletkezett. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) norma szerinti üzemanyag költségének és kopásnormájának megtérítése a lakóhely és a szolgálatteljesítési hely közötti kétszer 75 km-re nem került teljes egészében kifizetésre, melyek megtérítését szintén kérte a perbeli időszakra. Ezen felül a szolgálati kutya etetésére, ápolására fordítandó szolgálati időkezdvezmény ellentételezésének megfizetését a 2021. augusztus 1 - 2023. március 14. közötti időszak tekintetében a Rendőrség Kutyás Szolgálati Szabályzatáról szóló 36/2020. (XII. 23.) ORFK utasítás (a továbbiakban: Kutyás Szabályzat) 112. pontja alapján szolgálatonként 1 óra, míg 2023. március 15. napjától 2023. december 31. napjáig a Kutyás Szabályzat 33/A. pontja szerinti 4 óra/hét figyelembevételével kérte kiadni.

[4] A szolgálati panaszt az alperes parancsnoka a 29022/47585-5/2024. ált. számú határozatával a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 102. § (1) bekezdésére, 103. § (1)-(2) bekezdéseire, a Kutyás Szabályzat 112. pontjára, 2023. március 15-től pedig annak 33/A. pontjára alapítottnak, megalapozatlanság miatt elutasította.

A kereset és védírat

[5] A felperes a keresetében a perbeli időszakban a lakóhelye és a szolgálatteljesítési helye között a szolgálati kutya oda- és visszaszállítása (kétszer 75 km és 80 perc), valamint a gondozása, ellátása érdekében végrehajtott szolgálati feladattal kapcsolatos túlszolgálat ellentételezéseként – a 12. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben tett nyilatkozat szerint leszállítva – 3.464.201 forint, míg a 14. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv szerint ismételt az eredetileg a keresetlevélben megjelölt 3.497.634 forint; míg költségtérítés jogcímén – a 14. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben tett nyilatkozat szerint leszállítva – 1.555.848 forint és ezen összegek után 2022. október 16. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[6] Arra hivatkozott, hogy a szolgálati kutyának a budapesti munkahelyre és onnan az otthonába történő szállítása összesen 160 perc utazási időt vett igénybe, ami a szolgálatteljesítési időbe beszámít. Kereset jogalapjaként a Hszt. 134. § (1) bekezdését, valamint a hivatásos állomány tagjainak szolgálatteljesítési idejéről és a szolgálati időrendszerekről szóló 10/2015. (VII. 6.) ORFK utasítás (a továbbiakban: 10/2015. ORFK utasítás) 2. pont b) alpontját jelölte meg, amely szerint a napi szolgálatteljesítési idő a szolgálatteljesítés napján munkavégzéssel töltött idő. Azzal érvelt, hogy az általános munkajogi szabály szerint a munkavégzéshez szükséges előkészítő és befejező munkálatok, illetve a munkafolyamatok átadása-átvétele a napi munkaidő részét képezik. Előkészítő vagy befejező tevékenységen minden olyan feladatot érteni kell, amit a munkavállaló munkaköréhez kapcsolódóan szokás szerint és rendszeresen külön utasítás nélkül is köteles elvégezni. Ezek közös jellemzője, hogy részét képezik a munkavállaló feladatainak, a munkakörhöz kapcsolódnak, rendszeresek és nem igényelnek külön elrendelést, utasítást. Hivatkozott továbbá a túlszolgálat Hszt. 134. §-ában, 139. § (1) bekezdésében és 350. § (4) bekezdésében fogalt szabályozására, állítva, hogy a szolgálati kutya szolgálatteljesítési helyre és otthonába szállítása, továbbá etetése, ápolása a szolgálatteljesítési időbe beszámít, ezért e tevékenységek ellátásával túlszolgálati ideje keletkezett.

[7] Az útiköltségtérítés alapjaként a Hszt. 169. § (1) bekezdés b) pontját, a belügyi szervek járműszabályzatáról szóló 22/2022. (XII. 16.) BM utasítás (a továbbiakban: 22/2022. BM utasítás) 65. §-át, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 3. számú melléklet IV. pont 3. alpontját jelölte meg, amely szerint a hivatásos állomány tagja részére meg kell téríteni a szolgálati feladat ellátásával kapcsolatban indokoltan felmerült költséget. Tekintettel arra, hogy a szolgálati kutya tartása, munkába vitele és hazahozatala az alperes érdek- és feladatkörében merült fel, továbbá a szolgálati kutya szállítása a saját tulajdonában lévő személygépkocsijával történt, így ennek teljes költsége az alperest terheli; a költségei számításánál a NAV által meghatározott üzemanyagárakat és a gépjármű fogyasztási normát, valamint 75 km távolságot vett figyelembe. Érvelése alátámasztására több törvényszéki, ítéltáblai eseti döntés mellett hivatkozott a Kúria Kf.VII.39.521/2020/4. és Kf.VII.39.748/2020/4. számú döntéseire is.

[8] Az alperes a védiratában a kereset elutasítását kérte, annak jogalapját vitatva. Tévesnek tartotta a kutyaszállítás időtartamának szolgálatteljesítési időként (előkészítő, illetve befejező tevékenységként) történő értelmezését; álláspontja szerint az akkor lenne figyelembe vehető, ha a szolgálati kutya lakóhelyen tartását a munkaköri leírásban előzetesen rögzítették volna és a felperest a kutya otthoni tartására kifejezetten kötelezték volna. A felperes által hivatkozott Kf.VII.39.521/2020/4. számú kúriai ítélet a perbelitől eltérő tényállású, mivel azzal ellentétben a felperes nem volt köteles a szolgálati kutyát otthon tartani, ezt a munkaköri leírásában nem rögzítették, így az ezzel kapcsolatos feladatellátásai nem tekinthetők szolgálati feladatnak.

[9] A szolgálati kutyának a rendőrségi objektumban tartása is biztosított volt, ha ennek megfelelően járt volna el a felperes, a kutyát nem is kellett volna szállítania. A kutya gondozására, etetésére szánt 1 óra pedig a felperes munkafolyamataiba építve került a részére biztosításra, a kutyavezető a konkrét szolgálati feladatainak megkezdése előtt és után kapott lehetőséget a kutyával való foglalkozásra a gyakorlat szerint, majd 2023. március 15-ét követően a heti 4 óra a képzések keretében volt biztosítva számára. Kifejtette azt is, hogy a 29000/20205/2023. ált. számú ORFK Hivatal általi átírat 2023. szeptember 28-án említette először a Kutyás Szabályzat 33/A. pontja szabályozását munkaidő-átalányként, amit a kutyavezető az utazással, illetve otthonában tölthet.

[10] Hangsúlyozta, hogy a felperes az engedélye alapján kapott a munkába járással kapcsolatos költségtérítést a perbeli időszakban, de az nem a saját tulajdonú gépjármű szolgálati célú igénybevétele okán történt. Az üzemanyag költségtérítés tekintetében hivatkozott arra, hogy a BM utasítás 2. § b) pontja és 65. §-a értelmében a saját tulajdonú jármű használatához szükséges két feltétel (engedély, költségvetési keret) a jelen esetben hiányzott.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[11] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest a felperes részére túlszolgálat ellentételezése címén 3.497.634 forint és költségtérítés címén 1.555.848 forint, valamint ezek 2022. október 16. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére. Döntését a Hszt. 102. § (1) bekezdés a) pontjára, 103. §-ára, 134. § (1) bekezdésére, 169. § (1) bekezdés b) pontjára, (2)-(3) bekezdéseire, a 10/2015. ORFK utasítás 2. pont b) alpontjára, valamint a Kutyás Szabályzat 2023. március 15-étől hatályos 33/A. pontjára, 93. pontjára, 95-96. pontjaira, 152. pontjára és a 2023. március 14-éig hatályos 112. pontjára, a 22/2022. BM utasítás 65. §-ára alapította és figyelemmel volt a kialakult joggyakorlatra, különösen a Kúria Kf.VII.39.521/2020/4. és Kf.VII.39.748/2020/4. számú ítéleteire, a felek által előadottakra és a per anyagává tett jegyzőkönyvekben foglalt nyilatkozatokra.

[12] Megállapította, hogy a felperes a szolgálati feladatait kutyával volt köteles ellátni, a szolgálati kutya szolgálati helyre szállítása és onnan a szolgálatteljesítést követően a tartási helyére szállítása a munkakörhöz kapcsolódó előkészítő és befejező tevékenységnek minősül, ezért a hivatásos állományú kutyavezető szolgálatteljesítési idejébe beszámít. A felperes a szolgálati kutyát az alperes által is tudottan, azaz hallgatólagos engedélyével a saját otthonában tartotta, ezért automatikus kötelezettségként merült fel a kutya szolgálatteljesítési helyre történő beszállítása és onnan való hazaszállítása, függetlenül attól, hogy erre vonatkozóan kapott-e külön utasítást, vagy ezen kötelezettséget a munkaköri leírásába a munkáltató kifejezetten beleírta-e. A Kutyás Szabályzat rendelkezései alapján és a felperes közvetlen előjárójának (előjáró neve) hasonló ügyben tett, de jelen ügyre is irányadó tanúvallomásával megerősítve arra következtetett, hogy a kutya etetésére, ápolására, elhelyezési körletének rendben tartására, gondozására, szolgálatra történő felkészítésére fordítandó időt a szolgálati idő terhére kell biztosítani. Ezen időtartamokban a kutyás szolgálatot ellátóknak egyéb feladatot nem kell ellátni, részükre szolgálati időkedvezményt kell biztosítani, ami a keresettel érintett időszakban elmaradt; a szolgálati időkedvezmény a munkafolyamatba építetten, egyfajta munkaközi szünettel nem váltható ki.

[13] Az útiköltségtérítés megfizetése iránti igényt arra hivatkozással tekintette megalapozottnak, hogy az előkészítő és befejező tevékenység szolgálatteljesítési időként

értékelendő, következésképpen a szállításra szolgálati érdekből került sor, így az erre fordított munkavállalói költséget a munkáltatónak teljes egészében meg kell térítenie. Kiemelte, hogy az alperes más személyek esetében az otthon tartott szolgálati kutya szolgálati hely és lakóhely közötti szállítására szolgálati gépjárművet biztosít, amely ugyancsak azt támasztja alá, hogy ez egy szolgálati feladat; ha pedig szolgálati feladat, akkor a feladatteljesítés szolgálati érdekből történt, amelyre az útiköltségtérítés szabályait kell alkalmazni.

[14] Azösszagszerűség vonatkozásában az indokolás [44] bekezdésében rögzítette, hogy az útiköltség alperes általi számítását a felperes elfogadta, a keresetet leszállította az alperes által megjelölt mértékre. A felek között az ellenérték összagszerűségében vita nem volt, így a leszállított összeg szerinti kereseti kérelemben foglaltaknak megfelelően marasztalta az alperest.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[15] Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását; másodlagosan annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 86. § (1) bekezdésének, 99. § (3) bekezdésének, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdésének, 341. § (1) bekezdésének, 346. § (4)-(5) bekezdéseinek, a Hszt. 102-103. §-ainak, a 10/2015. ORFK utasítás 2. pont b) alpontjának, valamint a Kutyas Szabályzat 152. pontjának megsértésére és téves értelmezésére hivatkozott. A Kp. 99. § (1) bekezdésére utalással a szolgálati idő előkészítő és befejező tevékenységre vonatkozó megállapításai kapcsán kifogásolta, hogy a törvényszék ítélete a Kúria által közzétett Mfv.II.10.084/2016/4. számú döntéstől jogkérdésben eltért.

[16] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást a döntéshozatalhoz szükséges és elégséges mértékben nem tárta fel, a keresetet nem merítette ki, az indokolási kötelezettségének nem tett eleget és a bizonyítékok mérlegelésének eredménye hibás. Vitatta, hogy a kutya szállítása külön utasítás hiányában is munkaköri kötelességnek tekinthető, illetve az a beosztás ellátásához tartozó lényeges körülmény lenne és a felperes számára tényleges munkát jelentett volna, mely okból annak időtartama szolgálati időként (előkészítő és befejező tevékenységként) ténylegesen figyelembe vehető. Azzal érvelt, hogy az elsőfokú bíróság a Kúria Kf.VII.39.521/2020/4. és Kf.VII.39.748/2020/4. számú döntéseit nem tekinthette volna irányadónak azok alapvető különbözősége, a releváns körülmény szempontjából eltérő tényállása okán. Amíg az elsőfokú bíróság a Hszt. 103. §-a és az általános munkajogi szabályozás alapján vonta le azt a következtetést, hogy a hivatásos állomány tagjának munkavégzési kötelezettsége a munkaköréhez kapcsolódó előkészítő és befejező munkák elvégzésére is kiterjed, addig – ahogyan azt a Kúria az Mfv.II.10.084/2016/4. számú ítélete [18] bekezdésében is rögzítette – a Hszt. és a végrehajtására kiadott jogszabályok kógenssek, azok kiterjesztő értelmezése tilos; a hivatásos jogviszonyra vonatkozó jogszabályok által nem szabályozott jogintézményeket – a foglalkoztatásra irányuló más jogviszonyokat szabályozó jogszabályok analógiájára – nem lehet a Hszt. szabályozási rendszerébe bevonni.

[17] Az elsőfokú bíróság nem tett eleget az indokolási kötelezettségének a rendelkezésre állási kötelezettség tekintetében. A felperes a rendelkezésre állási kötelezettségének a szolgálati kutya szállítása során valójában nem tett eleget, ugyanis a

tényleges feladatellátás csak akkor kezdődhetett el, amikor a felperes a szolgálatteljesítési helyére megérkezett, azt megelőzően számára utasítást adni nem lehetett, így az utazással eltöltött idő szolgálatteljesítésnek semmiképpen nem minősül. A fenti álláspontot erősítik a munkaidő szervezés egyes szempontjairól szóló 2003/88/EK irányelv 2. cikk 1. és 2. pontjaiban foglaltak is.

[18] Hangsúlyozta továbbá, hogy a kutya ápolására, etetésére, gondozására szánt idő a munkafolyamatba beépítésre került: a felperesnek a szolgálatteljesítés kezdetén és végén 30-30 perc időtartamban lehetősége volt a kutyával foglalkozni; majd azt heti 4 óra összefüggő időtartamban a hetente szervezett képzések ideje alatt is kiadták számára, azalatt a szolgálatteljesítési helyen nem kellett a szolgálatteljesítésre készen állnia, az mentesítési időt jelentett.

[19] A költségtérítés megítélése során a törvényszék nem vette figyelembe, hogy a felperes a szállítási idő alatt szolgálati feladatot nem hajtott végre. Követelése a Hszt. 3. és 4. §-aiban rögzített rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe és a joggal való visszaélés tilalmába ütközik, továbbá sérti az együttműködési és tájékoztatási kötelezettség szabályait. Kifejtette, hogy a munkába járás költségeit a költségtérítéstől eltérően kell kezelni; az utazást mint munkába járást és mint a szolgálati feladat ellátását el kell különíteni. Az első esetben a költségtérítés alapja a Hszt. 169. § (3) bekezdése és a munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítésről szóló 39/2010. (II. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 39/2010. Korm. rendelet), a második esetben a Hszt. 169. § (1) bekezdés b) pontja. A rendelkezésre álló adatok alapján a felperes a saját gépjármű szolgálati célra történő használatára engedéllyel nem rendelkezett. A 22/2022. BM utasítás 2. § b) pontja szerint az utasítás tárgyi hatálya kiterjed a minisztérium és a belügyi szerv munkavállalóinak saját tulajdonú járművére a hivatali, szolgálati célú igénybevétel vonatkozásában. A 22/2022. BM utasítás 65. § (1) bekezdése kimondja, hogy a szolgálati feladatok ellátásához a munkáltatói jogkört gyakorló vagy az általa felhatalmazott vezető az általa meghatározott költségvetési keret erejéig, a munkáltató költségtérítése ellenében engedélyezheti a munkavállalónak a saját tulajdonú jármű használatát a 8. számú mellékletben foglaltak szerint. A 22/2022. BM utasítás tehát egyértelműen fogalmaz, amikor a saját tulajdonú jármű használatát szolgálati feladat teljesítéséhez köti, amelyhez további feltételként szabja az engedéllyel való rendelkezést. Mindezek alapján a törvényszék megszegte a Kp. 78. § (2) bekezdését és a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 279. § (1) bekezdését a bizonyítékok értékelése során.

[20] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Hivatkozása szerint az alperes a szolgálati kutya otthon történő tartását engedélyezte, és el is várta a részéről, hiszen az szakmailag indokolt volt. A beosztásából és feladataiból fakadóan igazoltan szolgálati kutyával volt köteles a szolgálati feladatait ellátni. Ebből egyenesen következik, hogy a szolgálati tevékenységhez kapcsolódó előkészítő és befejező tevékenységeket gyakorolt, amikor a saját gépjárművel szállította a szolgálati kutyát, méghozzá felkészítve, szolgálatra alkalmas állapotban, a szolgálat teljesítésének helyére. Mindez az alperes számára végzett tényleges tevékenység volt, amely jelentős túlmunkával járt. A perben kizárólag az a tényyszerűség bír relevanciával, miszerint adott munkavállaló (hivatásos állományban álló) a munkáltató által ismerten és elvártan végzett-e olyan tevékenységet, ami a jogviszonyával összefüggően munkaidőnek (szolgálatteljesítési időnek) számított, illetve ami ellentételezésre jogosította fel; mindezek kizárják a joggal való visszaélés és a rendeltetésellenesség lehetőségét is. A munkaidő (szolgálatteljesítési idő) Hszt.-beli kógens felsorolásának hiányára vonatkozó alperesi hivatkozás alaptalan, mivel ezen feladatok tételes felsorolása nem lehetséges.

[21] A Hszt. 102. és 103. §-ai rendezik az állomány tagjának szolgálatteljesítési kötelezettségét; a kutyás szolgálatot ellátó személyek szolgálati feladata a szolgálati kutya rendelkezésre állítása, fizikai jelenlétének és felkészültségének biztosítása. Mindezek olyan szolgálati feladatok, amelyek a napi szolgálatteljesítési idő részét képezik, ugyanis a 10/2015. ORFK utasítás 2. pont b) alpontja alapján a napi szolgálatteljesítési idő a szolgálatteljesítés napján munkavégzéssel (szolgálat teljesítésével) töltött idő. A szolgálati kutya tartásának körülményei, elhelyezésének vizsgálata, annak tényszerűségének ismerete a munkáltató érdek- és feladatkörébe tartozik, így neki nem volt lehetősége önkényesen eldönteni, hogy a szolgálati kutya tartása milyen módon valósuljon meg; a perben bizonyításra került, hogy a kutya otthon tartása engedélyezett és köztudomású volt. A kutya etetése, ápolása, a kennel tisztán tartása otthoni feladat, ott kell megvalósítani, így az a napi munkafolyamatba nem építhető be. A szolgálati kutyával történő napközbeni foglalkozás pedig még munkaközi szünet jellegűnek sem tekinthető, hiszen az a részéről aktív tevékenységet igényel. A jogalkotó célja az volt, hogy az otthoni munkavégzés elismerésre kerüljön, mely kizárólag a munkaidőn kívül lehetséges. A költségterítéssel összefüggésben előadta, hogy az elsőfokú ítélet e körben a Hszt. 169. § (1) bekezdés b) pontján alapul, így az alperes munkába járás költségeivel és annak szabályozásával kapcsolatos okfejtése irreleváns.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[22] A fellebbezés – az alábbiak szerint – nem alapos.

[23] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló peradatok alapján helyesen rögzítette, az abból levont jogi következtetése okszerű, a jogalap tekintetében az érdemi döntése helytálló; az összecszerűség vonatkozásában ugyanakkor – a kereset leszállítása folytán – megváltoztatásra szorult. A fellebbezésben foglaltakkal összefüggésben az ítéltábla az alábbiakat emeli ki.

[24] Az alperes fellebbezésében eljárásjogi és anyagi jogi kifogásokat is megfogalmazott. Az ítéltábla elsőként az eljárásjogi érveket vizsgálta és megállapította, hogy az alperes az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás állított hiányosságával összefüggésben jogszabálysértést nem jelölt meg, a másodfokú bíróság pedig a tartalmilag körülírt, de konkrétan meg nem jelölt jogszabálysértés alapján vizsgálatot nem folytathat. A Kp. 100. § (1)-(2) bekezdésében foglalt együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A tartalmi elemek bármelyikének hiánya vagy fogyatékosága esetén ugyanis a másodfokú bíróság nem kerül abba a helyzetbe, hogy egzakt módon megismerhesse azt az okot vagy okokat, amelyek miatt a fél a jogerős határozatot jogszabálysértőnek tartja. Emellett a fellebbezési kérelem e tartalmi elemei meghatározzák a fellebbezési eljárás tartalmi és perjogi kereteit is [Kúria Kfv.VII.37.422/2020/8., Kfv.VII.37.651/2020/6.]. A Kp. 99. § (1) bekezdése értelmében

fellebbezést jogszabálysértésre, illetve a Kúriának a közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozással lehet előterjeszteni; jogszabálysértésre hivatkozás esetén a hivatkozásnak konkrétan kell lennie, a jogszabálysértés ténye mellett a megsértett jogszabályhelyet is meg kell jelölni. Az alperes fellebbezési érveléséből csak azon hivatkozásokat lehetett vizsgálni, amelyekhez – konkrét jogszabályhelyet megjelölve – jogszabálysértést is társított. A Kp. 100. § (2) bekezdés b) pontja a fellebbezést megalapozó jogszabálysértést a jogszabályhely pontos megjelölésével éppen azért követeli meg, mert ez képezi később a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság eljárásának korlátait, amit csak a hivatalból vizsgálandó kérdések törhetnek át.

[25] A másodfokú bíróság az alperes Kp. 86. § (1) bekezdésének megsértésére utaló fellebbezési érvelését szintén nem fogadta el, ugyanis a kereset elsőfokú bíróság általi kimerítésének hiányával összefüggésben részletes tényelőadást nem tett, e körben konkrét hivatkozása nem volt, így ezen érv megalapozottságának vizsgálata a másodfokú eljárás tárgyát ugyancsak nem képezhette.

[26] Az indokolási kötelezettség elmulasztása kapcsán azt kérte számon, hogy a felperes a szolgálati kutyával történő beutazás és hazautazás során a rendelkezésre állási kötelezettségének miként tudott eleget tenni. Ezzel összefüggésben az ítéltábla eljárási szabálysértést nem állapított meg, mivel a törvényszék kellő mértékben kifejtette a jogvita egyik lényegi pontját jelentő, a kutyák szállításával felmerült szolgálatteljesítési idővel kapcsolatos álláspontját. Mint ahogyan az Alkotmánybíróság rámutatott, az indokolási kötelezettség része az Alaptörvény XXVIII. cikkében meghatározott tisztességes eljárás alkotmányos követelményének, amely a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Az alkotmánybírósági gyakorlat szerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik azonban a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozók szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {lásd például: 3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [38]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89], 3343/2024. (IX.23.) AB határozat, Indokolás [28]}. Az indokolt bírói döntéshez való jog azt a kötelezettséget támasztja az eljáró bírósággal szemben, hogy az indokolás az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre terjedjen ki {3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31], megerősítve 3196/2022. (IV. 29.) AB határozat, Indokolás [36]}.

[27] A másodfokú bíróság a fellebbezés érdemi felülbírálata során – a fent kifejtettek alapján eredményesen nem vitatott – elsőfokú bíróság által megállapított tényállást vette alapul és megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítást a szükséges terjedelemben lefolytatta, a beszerzett bizonyítékokat okszerűen értékelte, hatályon kívül helyezést indokoltá tévő lényeges eljárási szabálysértést nem követett el.

[28] Az alperes fellebbezésében lényegében a szolgálati kutya szállítási idejének szolgálatteljesítési időként való elismerését vitatta; e körben eljárási jogszabálysértésként a Kp. 78. § (2) bekezdését és a 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 279. §-át, anyagi jogszabálysértésként a Hszt. 102. és 103. §-ait jelölte meg; valamint a Kúria Mfv.II.10.084/2016/4. számú ítéletének [18] bekezdésétől jogkérdésben való eltérésre, illetve a Kutyás Szabályzat 152. pontjára hivatkozott. Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által levont, a Hszt. 102. § (1) bekezdés a) pontját, 103. §-át és a 10/2015. ORFK utasítás 2. pont b) alpontját érintő jogkövetkeztetésekkel egyetértett, továbbá a Kúria közzétett Kf.VII.39.521/2020/4. és Kf.VII.39.748/2020/4. számú ítéleteitől sem kívánt eltérni. Ezzel ellentétben azonban az alperes által a fellebbezésében felhívott Mfv.II.10.084/2016/4. számú kúriai ítélet – ügyszabálysértés hiányában – a perbeli tényállásra nem alkalmazható, tekintettel arra, hogy abban a Kúria más jogszabályi környezet (régis Hszt.) vizsgálata alapján, a rendelkezési állomány alatti szabadság iránti kereset tárgyában hozott ítélet felülbírálata körében járt el.

[29] Az ítéltábla álláspontja szerint az alperes a fellebbezésében tévesen állította, hogy az elsőfokú bíróság által az ítélet indokolásában hivatkozott Kf.VII.39.521/2020/4. és Kf.VII.39.748/2020/4. számú kúriai döntések, valamint a perbeli tényállás releváns, lényegi kérdésekben eltérő. Az ítéltábla utal a Kúria Jogegységi Panaszz Tanácsának Jpe.I.60.002/2021/7. számú határozatára, mely az ügyszabálysértés kérdését részletesen elemezte és kiemelte, hogy nincs ügyszabálysértés eltérő anyagi jogi háttérű, azonos anyagi jogi háttér mellett eltérő kérelmeket tartalmazó vagy azonos anyagi jogi háttér mellett eltérő tényállású közigazgatási ügyek és annak alapján indult közigazgatási jogviták között. Alappal kérdőjelezhető meg az ügyszabálysértés, továbbá azonos anyagi jogi háttér mellett eltérő kereseti vagy eltérő felülvizsgálati érvelés esetén (21. pont). Az alperes fellebbezési állításával ellentétben az ügyszabálysértés mind a jogszabályi környezet [Hszt. 102-103. §-ai, 10/2015. ORFK utasítás 2. pont b) alpontja] fennállása, mind pedig a felperes beosztásának azonosága és kereseti érvelése miatt megállapítható volt. A Kúria a figyelembe vett precedens döntéseiben a felperes szolgálati beosztására és munkakörére nézve állapította meg, hogy esetében a szolgálati kutya szolgálati helyre, majd onnan a lakóhelyre történő szállítása a szolgálatteljesítés elengedhetetlen előfeltétele volt. E lényeges körülmény miatt a szállítás időtartama – a felperes beosztásához rendelt – a munkavégzéshez kapcsolódó előkészítő és befejező feladatnak minősül. A Kúria ezen döntéseiben kimondta, hogy a bíróság a munkaköri leírás helyes értelmezésével okszerűen jutott arra a megállapításra, hogy a felperes beosztásában a szolgálatteljesítés kutyával történik, ezért a kutyaszállítás elvégzése külön utasítás nélkül is a munkaköri kötelezettsége. Helyesen mutatott rá tehát az elsőfokú bíróság arra, hogy a jogkérdés eldöntése során a beosztási feladat szerint a kutyával való szolgálatteljesítésnek volt jelentősége, nem pedig annak, hogy a felperesnek a munkaköri leírásában rögzítettek szerint a kutyát az otthonában kellett-e tartania, vagy annak, hogy rendeltek-e hozzá szolgálati gépjárművet.

[30] Az ítéltábla elfogadta azon ítéleti érvelést, miszerint a felperes beosztása szerinti feladatellátása a munkaköri leírása, valamint a Kutyás Szabályzat 95-96. pontjai alapján a szolgálati kutyával együtt történhetett. A másodfokú bíróság kiemeli továbbá, hogy a kutya tartására a rendőrségi elhelyezési körleten kívül, a felperes lakóhelyeül szolgáló ingatlanban az alperesre kötelezően irányadó Kutyás Szabályzat mint közjogi szervezetszabályozó eszköz rendelkezései alapján került sor, az megfelelt a Kutyás Szabályzat 152. pontjában

foglaltaknak. Miután ennek ellenkezőjét maga az alperes sem állította, a kutya elhelyezése biztonságos volt, az őrzés feltételeinek maradéktalanul megfelelt. A szolgálati kutya rendőrségi elhelyezési körleten kívüli tartása köztudott volt, azaz engedélyezése hallgatólagosan megtörtént, annak ellenkezőjét az alperes az eljárás során nem igazolta.

[31] Az elsőfokú bíróság a jogszabályok helyes alkalmazásával a perbeli tényállás alapján okszerű megállapítást tett arra vonatkozóan is, hogy amennyiben a szolgálatteljesítés kutyával történik, a kutyaszállítás időtartama szolgálatteljesítési időnek – előkészítő, illetve befejező tevékenységnek – minősül, amely kezdete a kutya szállításának megkezdése és vége a szállítás befejezése a felperes lakóhelye és a szolgálatteljesítés helye között. A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a Kf.VII.39.748/2020/4. számú ítélet [27]-[28] bekezdései szerint a „jogvita elbírálása során nem lehet figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a munkaidő fogalmát – a Hszt. hatálya alatt foglalkoztatottak tekintetében is – a munkaidő szervezés egyes szempontjairól szóló 2003/88/EK irányelv (Irányelv) 2. cikk 1. és 2. pontja határozza meg. Az Irányelv alkalmazásában munkaidő az az időtartam, amely alatt a munkavállaló dolgozik, a munkáltató rendelkezésére áll, tevékenységét vagy feladatát végzi a nemzeti jogszabályoknak és/vagy gyakorlatnak megfelelően, míg pihenőidő az az időtartam, amely nem minősül munkaidőnek. A „munkaidő” és a „pihenőidő” fogalmát nem szabad a különböző tagállami szabályozások előírásainak megfelelően értelmezni, mivel ezek közösségi jogi fogalmak, amelyeket objektív jellemzők alapján kell meghatározni az Irányelv rendszerének és céljának figyelembevételével (Jaeger C-151/02., Dellas C-14/04.). Az EUB gyakorlata szerint, ha egy adott időszakra megállapítható, hogy az alatt a munkavállaló a munkáltatója rendelkezésére állt, vagy munkát végzett, azt munkaidőnek kell tekinteni (Simap C-303/98.; Jaeger C-151/02.; Pfeiffer C-397/01.; Dellas C-14/04.). Az EUB a Tyco ügyben hozott C-266/14. számú ítéletében kifejtette, hogy a lakóhely, valamint a munkáltató által kijelölt első és utolsó ügyfél közötti mindennapos utazással töltött idő is munkaidőnek minősül, ha a munkavállalók nem rendelkeznek állandó vagy szokásos munkavégzési hellyel. Ez alatt az idő alatt ugyanis a munkavállalónak olyan helyzetben kell lennie, amelyben jogilag köteles munkáltatója utasításait teljesíteni, és számára a tevékenységét gyakorolni, azaz a munkáltatója rendelkezésére áll, és nincs lehetősége arra, hogy szabadon rendelkezzen az idejével, valamint a magánügyével foglalkozzon. Az elsőfokú bíróság a tényállás alapján a felperes szolgálati beosztására és munkakörére nézve állapította meg, hogy a szolgálatteljesítés elengedhetetlen előfeltétele volt a szolgálati kutya szolgálati helyre történő bevitele és hazavitele. E lényeges körülmény miatt a munkaköréhez rendelt, a munkavégzéshez kapcsolódó előkészítő és befejező feladatnak minősül a szolgálati kutya szállítási időtartama a lakóhely és a szolgálatteljesítési hely között”.

[32] A szolgálati kutya etetésével, gondozásával, ápolásával eltöltött idő tekintetében az ítéltábla osztja az elsőfokú ítélet [37]-[39] bekezdéseiben kifejtett érvelést és a felperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltakat annyiban, hogy a Kutyás Szabályzat (112. pont, majd 2023. március 15-től a 33/A. pont) szerint biztosított időkedvezmény nem keverendő össze a munkaközi szünettel, nem veheti át annak jellegét és szerepét sem, mivel az időkedvezmény lényege, hogy az nem adható ki a szolgálatvégzési helyen, így az nem építhető be a munkavégzési folyamatba vagy a képzési időbe. Az erre fordított időt pedig 2023. szeptember 28-tól már az alperes által hivatkozott, ORFK Hivatal által készített átirat értelmében is kifejezetten a kutyavezető otthonában vagy utazási idejében kellett volna biztosítani, így a perbeli időszakra nézve – annak előírás szerinti biztosítása hiányában – a

törvényszék helyesen állapította meg a felperes túlszolgálatra való jogosultságát, amelynek ellentételezése az alperes kötelezettsége.

[33] Az ítéltábla nem fogadta el az alperes költségtérítéssel kapcsolatban kifejtett fellebbezési érvelését sem, hiszen annak jogalapját a Hszt. 169. § (1) bekezdésének b) pontja, nem pedig a munkába járással kapcsolatos költségtérítésre vonatkozó Hszt. 169. § (3) bekezdése és a 39/2010. Korm. rendelet képezte, mint ahogyan arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt. A felperesnek a szolgálati feladatát képezte a szolgálati kutyának a szolgálatteljesítési helyre történő elszállítása, onnan hazaszállítása, amit a saját gépjárművel hajtott végre, így szolgálati érdekből alappal tarthatott igényt a gépjárműve által elhasznált üzemanyag ellenértékére, valamint a gépjármű kopása alapján járó normára a 22/2022. BM utasítás alapján. Ezen juttatás iránti igénye érvényesítésével nem sértette meg a Hszt. 3-4. §-aiban foglalt alapelveket, e körben nem alapos az alperes joggal való visszaélésre, illetve a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének, valamint az együttműködési és tájékoztatási kötelezettség szabályainak megsértésére való hivatkozása. A felperes alappal érvényesíthette a munkába járással összefüggésben megtérített költségeihez képest magasabb összegű, eltérő jogalapon nyugvó igényeit.

[34] Az alperes a fellebbezésében a felperes részére megítélt követelés összegét ugyan nem vitatta, az ítéltábla azonban a Kp. 108. § (1) bekezdése szerinti hivatalbóli vizsgálata körében észlelte, hogy a törvényszék a Kp. 85. § (1) bekezdésében foglalt korlátokon túl, azaz a leszállított kereseti kérelmen túlterjeszkedve hozta meg érdemi döntését. A túlszolgálat ellentételezésének összegszerűsége tekintetében nem vette figyelembe a kereset 12. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített – az alperesi számítások elfogadásán alapuló – leszállítását, melyet követően a peres eljárás során a kereset felemelésére nem került sor. Az elsőfokú bíróság figyelmét elkerülte, hogy a felperes a 14. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben a túlszolgálat ellentételezése tekintetében – az eredeti keresetben megjelölt, leszállítást megelőzően számított összeggel egyezően – tévesen összegezte a követelését, így az ebből kiindulva meghozott döntése megváltoztatásra szorult.

[35] Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a túlszolgálat ellentételezése címén megítélt összeget a leszállított kereseti kérelemmel egyező összegben állapította meg, ezt meghaladóan azonban az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[36] A másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdése és 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes alperest a felperes másodfokú perköltségének megfizetésére, amelynek összegét a Pp. 81. § (1)-(2) bekezdései, 82. § (3) bekezdése, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontjára, valamint (4) bekezdésére figyelemmel a felperes felszámításával egyezően állapította meg.

[37] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdésében és 46. § (1) bekezdésében meghatározott összegű (401.604 forint) fellebbezési illeték az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontjában biztosított teljes személyes illetékmentessége folytán a Kp. 99. § (3) bekezdése értelmében a 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 96. § (1) bekezdés b) pontja és 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[38] Az ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 77. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[39] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2026. május 6.

dr. Antal Regina s. k.	dr. Józsa Ágnes s. k.	dr. Oláh Zsolt s. k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró